

2006 – 2007 / 3 (40)

Teesie

Rožinis sekmadienis

Šiek tiek sunkoka imti ir prabilti apie Gavėnią, apie kurią, rodos, jau tiek kalbėta, tiek rašyta. Gal net įkyrėjusia iki gyvo kaulo, kasmet lankančią. Jau nuo mažų dienų gerai pažįstama, išstudijuota, įsirižusia atmintin su visais suvaržymais, visais „negalima“.

Pirmieji mano įspūdžiai apie bažnyčią, kuriuos beįstengiu prisiminti, yra gavėniniai. Pamenu, vieną Gavėnios sekmadienį, kaip ir eilinius kitus, buvau jon nuvestas. Iš Komunijos dalinimo atpažinau Mišių metą, kuomet jau greitai baigsis begalinio ilgumo suma. Žinojau, kad po šios kankynės, kitaip nei visada, negausiu ledų, – ne šį sekmadienį... nes GAVĖNIA. Kas ta Gavėnia, nežinojau, viena buvo aišku, kad nieko negalima, nes GAVĖNIA. Išgyvenau tikrą neteisybę: juk taip ilgai tylėjau, taip ilgai buvau geras vaikas, taip ilgai prie grotelių užvertęs galvą stebėjau riaumojančią kleboną... o čia – še kad nori – ledų nebus. Tikras kančios metas ta gavėnia...

Man augant ir tvirtėjant, proporcingai ir Gavėnios reikalavimai augo bei tvirtėjo, kito ne tik draudimų kiekybė, bet ir kokybė. Ledų aukos jau nebepakako. Ta besotė GAVĖNIA norėjo atimti iš manęs viską, kas bent kažkiek teikė gyvenimo džiaugsmo. Nespoksok televizoriaus, neklausyk muzikos, nesilinksmink su draugais (o ką su jais veikti?!), nešvęsk, gink Dieve, jokio gimtadienio, nerūkyk, negerk, nesikeik, nevalgyk mėsos... nes ir vėl tas baisus žodis GAVĖNIA. Tikra pamotė ta GAVĖNIA.

Šiandienė gavėnia vėlgi neapsieina be apsimarinimų, kryžiaus kelių, graudžių verksmų, rekolekcijų... nes GAVĖNIA, nes turiu atminti, kad dulke buvau ir dulke pavirsiu. Kantičkininkų laikotarpis...

Ta pesimistinė gavėnios nuotaika, ko gero, niekad nesibaigtų, jei ne viena diena. Viena šmėkštelėjusi diena. Tarp tų keturiasdešimties apsimarinimais sukaustyta viena yra kitokia – šviesesnė. Tai Rožinis sekmadienis. Nuo mažens žinau šį sekmadienį labai gerai, nes jis kitoks, jis ypatingas. Jis leidžia šypsotis, leidžia džiaugtis, jis pridengia, ir pamotė GAVĖNIA nemato...

Rožinis sekmadienis ne tik nuskaidrina perkreiptus apsimarinimų veidus, ne tik nudžiugina širdis, bet ir suteikia prasmę visam tam niūriam laikotarpiui. Žinoma, ne spalva visa keičia, tai Rožinio sekmadienio turinys, bent truputį atleidžiąs draudimų vadeles. Juk net supavasarėjusi gamta kviečia natūraliai kylančiam džiaugsmui, o Rožinis sekmadienis, it išsiilgęs Tėvas, apkabina palaidūną, paguodžia kiekvieną nuvargintą Gavėnios. Vietoj draudimų – „puotaukime, linksminkimės!“, vietoj baisios tiesos apie dulkes – „visa, kas mano, yra ir tavo“...

Patinka man tas Rožinis sekmadienis. Jis – kitoks, jis tikras. Jis perkeičia Gavėnią, jis nebe atima, nebe draudžia, bet dalija ir dovanoja. Kviečia Velykiniam džiaugsmui, nes Dievo Avinėlis jau paaukotas kartą ir visiems laikams, kartą ir už visus. Nėra prasmės liūdėti ir marintis, barstyti pelenais ir plaktis... Koks nuostabus tas Rožinis sekmadienis su savo džiugia naujiena gavėniai jau gerokai įpusėjus...

Galėtų jau būti ir „happy end'as“ – laiminga pabaiga, bet Rožinis sekmadienis nėra paviršutiniškas. Žybtelėjęs džiaugsmas veda prie rimties, prie prasmingo liūdesio, kviečia apmąstyti įvykius, atvedusius mus iki Prisikėlimo tikrovės. Atskleidęs puotos džiaugsmą, jis atveria ir jos kainą, Dievo meilės kainą. Kviečia pažvelgti į mirtį, kurią Viešpats pasirinko, trokšdamas suteikti mums amžiną gyvenimą. Esame laimingi, žvelgdami į kryžių, į išganyto įrankį, nes Jėzus prisikėlė. Tačiau tos laimės priežastis, to Rožinio sekmadienio džiaugsmo priežastis – bausis Tridienis, kančios, paniekinimo ir pažeminimo Tridienis. Štai ką slepia po savo džiaugsmu šis šviesesnis sekmadienis – gavėnios esmę ir prasmę, Kryžiaus slėpinį...

Nukelta į 10 puslapį.

Kantrybė – kelias į rojų

Praėjo vos pusė dešimtmečio, o štai vienuoliktukas, tarp kurių ir aš, pažymėti ypatingu ženkle, jau esame Jo mokiniai. Atrodo, gyvenimas ir toliau lekia šuoliais pirmyn. Tačiau vyskupo rankų uždėjimu gavęs dovaną šiandien einu pas žmones kitoks – su Gerosios Naujienos žinia, išnešiotą, gyva Evangelija. Prisimenu kažkada girdėtus šv. Norberto žodžius: „Tu esi nebe tu, nes tu esi Dievas. Tu esi ne iš savęs, nes tu esi niekas. Tai kas tu esi? Niekas ir viskas“. Paskutiniai šio šventojo žodžiai lydės visą mūsų gyvenimą: pasauliui dažnai atrodysime esą „niekas“, tačiau, anot popiežiaus Benedikto XVI, tame „nieko neturėjime ir glūdi mūsų bendrystė su Jėzumi“.

Žvelgdamas į kelią, kuriuoėjau iki diakonystės, pastebiu nemaža asmeninio įdirbio, tačiau noriu apsistoti ties dorybe, kuri, mano akimis, yra viena reikalingiausių kunigystės pašaukimo kelyje – tai *kantrybės dorybė*. Būti kantriam reiškia atkakliai, nepaisant prieštaravimų, laikytis gėrio – laikytis ilgai, kartais net visą gyvenimą. Kantrybė nėra vien pasyvus

kažko laukimas, veikiau ištvėrimingas pasirinktos tiesos sergėjimas iki gyvenimo galo, išgyvenant visus mėginimus ir naštas, suvokiant, kad Dievas niekuomet neduos mūsų

jėgų viršijančių išbandymų. Drauge su jais Jis mums teikia ir palaimą juos išgalėti. Šv. Augustinas nusako kantrybę kaip ypatingą Dievo malonės dovaną. Kuo tvirtčiau išsisknijame Dievo meilėje, tuo didesne kantrybe jis mus apdovanoja. „Kantrybė yra kelias į prarastąjį rojų.“

Šiandien, būdamas apipiltas gausiomis malonėmis, tebesijaučiu esąs silpnas bei trapus kaip ir visi kiti žmonės. Tačiau ir jausdamasis silpnas tikiu, kad Viešpats yra mano stiprybė!

Gavęs iš Dievo gyvybės bei pašaukimo dovanas, apdovanotas atsakomybės reikalaujančia šventimų malone, noriu su džiaugsmu dėkoti Viešpačiui už kiekvieną savo draugą, kurį sutikau, kurį dar sutiksiu šiame kelyje ir, Šventajai Dvasiai užtariant, meldžiu sau bei kitiems išminties ir *kantrybės* visada priimti Viešpatį į savo gyvenimą, likimą bei skelbti Gerąją Naujieną.

diak. Mindaugas Mizaras

Gavėnios meditacija

Tėvo meilė Jėzui. Jis yra Dvasios vedamas. Dvasia Jį atveda į žmogaus (Tavo, mano) širdį, ir Dievo tauta keliauja per dykumą. Keturiasdešimt dienų ir metų.

Jėzus vienas ten. Kad klausytų Tėvo. Kad mokiniai Jį atpažintų. Kaip Žmogų, kaip Mokytoją, kaip Viešpatį. Kad atpažintų Viešpatį, kai išgyvens sielos dykumą („Kristaus siela, pašvesk mane!“). Kai visuma yra suskeldėjusi, pabirusi į nesuskaičiuojamas smilteles, ne žmogaus galiai jas surinkti į vientisumą.

Eiti į savo sielą, ten, kur yra dykuma – kelionės žemė. Akmenuota ir nesaugi, kur Viešpats dar nėra ėjęs; eiti su Juo, kaip Jis, į savo sielos dykumą. Tvirtai ir besąlygiškai, kupiniems Dievo Dvasios, kad piktojo „jeigu“ sudužtų į tikėjimo skydą. Juk širdis ne derybų vieta... Nors ir suskeldėjusi nuo sausros, nors akmenuota... Dykuma.

Triskart pasigirdęs „jei“ besąlyginės tikrovės akivaizdoje nuskamba kaip gundymas. Koks karališkas Jėzaus kilnumas klusnumu – čia patvirtinama Jo tapatybė – iš klausymosi, iš klusnumo: kiekvienas Dievo tartas žodis – tai Jis Pats, nes Jo valią trokšta vykdyti – Tėvo išstartas! Jėzus atsisako gelbėtis *pats*, kad užtvirtintų tai, ką mokiniams ištars: „juk *patsai* Tėvas jus myli!“ (Jn 16,27), kad atvertų kaip *basąlygiškai* Dievas priima Tave – širdimi. Sugrudusia ir virpančia labiau nei grįžtančio sūnaus, labiau laukiančia, kad net kieta širdis per Jėzaus „trokštų!“ lyg šventyklos uždanga plyštų, kad liktų tik girdėjimas, tik klausymasis – kaip Jėzaus, vienintelio tarpininko – Tėvo ir kiekvieno mūsų giliausio troškimo.

Atsimeni, dar tada Jis kalbėjo: „Žmogaus Sūnus neturi kur galvos priglausti“? Dabar, Tavo širdies dykumoje, Jis klausosi palinkęs prie Tavo širdies akmenų ir erškėčių.

Tu nebijosi, Viešpatie, išvaikščiok dykumą ir laukti, kol iš uolienu, iš akmenuoto grunto suskambės tyrų šaltinių atgaila? Tu nebijosi, Viešpatie, karališkos karūnos, Tavo galvą ir veidą...

Atsimeni, dar tada, pasukutinį vakarą, kai Jis, sukietęs mus, nuplovė visa visa, Tu – mylimasis Jėzaus mokinys – turėjai kur priglausti galvą... Ar girdėjai šaltinius? Neišsenkančius, kuriuos po Kryžiumi Tave, tada jau miręs, neatšaukiamai panardino?

Gera išeiti į dykumą. Dykuma – troškimo žemė, kelionės pradžia. Nežinomybės, tad tikėjimo vieta. O, koks artimas Tau yra Viešpats, kad taptum Jam vis labiau arti! Dykuma – pažado vieta. Naujas kūrimas, tarsi paties Dievo Jėzuje ištartas: „Tu sugebėsi“. Dykumas išbandymais tai užtvirtinuso, Kryžiaus perėjimu tai įvykdžiusio, Prisišėlimu jau pašventinuso – Tavo širdį.

„Palaiminti tyros širdies, jie regės Dievą“. Jėzus paverčia kreipiniu ir alkį, ir troškulį, gražina vėl į širdį: TROKSTU! Tėve, Abba! Ne į kūrinius, į paties Dievo kreipinį...

Jėzuje *jau* užtvirtintas kiekvieno mūsų kelias, Jame *jau*

yra pergalė, Jis *jau* yra žmogumi tapęs Dievas. Mumyse *dar nepabaigta* kelionė, *dar nelaimėta* kova, *dar ne* iki galo Jo šventumas. Dykuma išties troškimo žemė. *Besąlyginiu troškimu* Jis *jau* yra nugalėjęs klatingą pikto „jeigu“. Einu į dykumą, kad Jėzaus žmogiškasis varginumas vėl primintų man Jame paslėptą dievišką didybę.

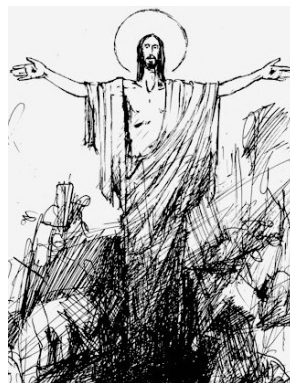
Dykuma. Kartu su Jėzumi klausytis Tėvo. Vieną Dievą garbinti ir jam vienam tarnauti – karališkoji betarpiškumo, besąlygiškumo, klusnumo logika.

Ar atsimeni, grįžęs Jėzus matys *šventyklą*, kur prekiaujama, matys *gyvenimą*, kur primetama „jeigu“, matys *širdį* ir tuomet nepavargs joje kartoti: „ESU MYLIMAS BESĄLYGIŠKAI!!!“ Nes kūriniai savąja „jeigu“ logika veda į vergiją. Laisvai tarnauti Viešpačiui ir Jį garbinti. Primins: „mano širdyje yra vietos, ateik!“ Išvaikščiok *palaiminimų* dykuma(s) su Juo. Jėzus neatlieka už savuosius mokinius jų užduočių. Kaip iki begalybės gerbia mus! Ir atsakymų neužkrauna, bet leidžia, Dievo Dvasios įkvėptiems, patiems atsakyti.

Pakviečia būti artimais, draugais, bičiuliais, kad tarnautume Jam ne „jeigu“ logika, bet paties Dangaus troškimo įkvėpti. Derybų, prekybos ir naudos vieta – kokia skurdi ir kaip ankšta!!! Kai *jau* esi išgirdęs.

Ėjau su Jėzumi į dykumą (tą mirties žemę), paskui mačiau, kaip šventykloje apmirusią gyvybę savimi atnaujino; kai buvo perversa Jo Širdis, girdėjau, kaip jon buvo pakviesti VISI, nes meilė leidžia gyventi. (Ar meilė, jei užsitarnavai, nusipelnei?) Pikto logika dažnai siūlo „jeigu“ sprendimus. O Evangelija aiškiai sako: „Jis pirmas mus pamilo“. „Jeį“ logika juk asmenį paverčia daiktu – naudingu, vertingu ar svarbiu...

Išties, su koku džiaugsmu kaskart turėtume tarti „esame *nenaudingi* tarnai“! Koks džiaugsmas kaskart naujai *įsisąmoninti*, kad ne naudingi esame Viešpačiui, o *mylimi*, ir tik todėl mylintys, Jo tarnai ar net draugai. „O taip! Aš iš tikrųjų

visa laikau nuostoliu, palyginti su Kristaus Jėzaus, mano Viešpaties, pažinimo didybe. Dėl jo aš ryžausi visko netekti ir viską laikau sąšlavomis, kad tik laimėčiau Kristų ir būčiau jame, nebeturėdamas nuosavo teisumo, kurį teikia įstatymas, bet turėdamas teisumą iš tikėjimo Kristumi, einantį iš Dievo, paremtą tikėjimu. Trokštu pažinti jį, jo prisikėlimo galybę ir bendravimą jo kentėjimuose, noriu panašiai kaip jis numirti, kad pasiektčiau ir prisikėlimą iš numirusių“ (Fil 3, 8-11).

Apie šviežius diakonus

Algirdas Akelaitis

Vienintelis ir nepakartojamas Kaišiadorių vyskupijos diakonas. Iš kitų seminaristų būrio išsiskiria pirmiausia neeilinio ilgio ir tankumo barzda, kurioje, pasak profesoriaus A. Motuzo, yra sukauptas milžiniškas vyriškos energijos potencialas. *Algec*, nes būtent taip dažniausiai jis vadinamas kurse, atsivertė ir pajuto pašaukimą dažydamas altorių. Sunku pasakyti, ar tai Šventoji Dvasia, ar tiesiog kvapniosios dažų medžiagos paveikė šį jaunuolį taip drastiškai pakeisti gyvenimą. Pasaulyje žino-

ma tūkstančio ir vienos nakties pasaka, o Seminarijoje – tūkstantis ir viena Algio iniciatyva. Sunku tik rasti tūkstantį ir vieną žmogų šioms iniciatyvoms įgyvendinti. Ypatingai apdovanotas, labai gabus jaunimo pastoracijos „tūzas“ bei virtuozas. Nežinai, kaip užkalbinti parapijos jaunimą? Paklausk *Algeco*!

Marek Butkevič

Jį daug greičiau Seminarijoje galima surasti teiraujantis Markoso. Pasakojo, kad jo pašaukimo istorija yra panaši į paleistos kovinės raketos skrydį, kuri, aplenkdamą kliūtis, pagaliau surado savo tikslą. Ilgametis kurso seniūnas, dėstytojos Eglės Laumenskaitės ne kartą bartas dėl graikiško mąstymo. Turbūt būtent dėl graikiško mąstymo jis apščiau turi minčių vaidinimams ir pokštams už scenos. Markosas visada buvo žinomas kaip mokantis žmogų ne tik pavadinoti vardu, bet ir prikabinti jam tinkantį vardo papildymą, pasaulio vadinamą pravarde. Narsus kovotojas prieš „lyriką“ ir prieš santykių „klierikas-muilas-vadovybė“. Nežinai, kaip linksma širdimi įveikti sunkumus? Paklausk Markoso.

Saulius Bužauskas

Gyvas liudijimas to, kad Vilniaus arkivyskupija priima ir emigrantus iš Kauno krašto. Viešpats jį pašaukė per pačius silpniausius žmones, todėl Saulius liko ištikimas neįgaliųjų pastoracijai. Yra labai neabejingas šauniam Jėzuitų būreliui. Turbūt dėl to ne tik bendrakursiai, bet tikriausiai ir pats Dievas ne visada žino, ką Saulius kas galvoja. Apie Sauliaus pastoracinius gebėjimus spręskite patys, bet net pats Seminarijos rektorius ne kartą Saulių yra supainiojęs su Pauliumi. Net jei motina pamirštų savo vaiką, Saulius niekada nepamiršta gramatikos ir kirčiavimo taisyklių. Plaukų skaičius ant Sauliuko galvos liudija, kad gramatika – tikrai nelengvas dalykas. Nežinai, ar be klaidų parašei prašymą rektoriui? Paklausk Pauliaus... tai yra Sauliaus.

Aivaras Kecorius

Pašaukimą atrado dar mokykloje ir kruopščiai saugojo nuo užiančių pasaulio vėjų. Tol šimtu procentų buvo įsitikinęs, kad Viešpats jį šaukia, kol į jų parapiją atvažiavo būrys charizmatikų su evangelizacijos programa. Būtent tada Aivarui atėjo maksimalių išbandymų metas. Vis dėlto ne tik pasaulio pagundos, bet ir charizmatikų skelbiamas žodis iš Aivaro negebėjo išrauti pašaukimo daigo. Šiandien šis diakonas yra ne tik teo-

logijos, bet ir ypatingas liturgijos žinovas. Prisipažino, kad jį labiausiai žavi smilkytuvai ir smilkalų kvapas. Liturgijoje svarbūs yra ne tik kvapai, bet ir garsai, todėl Aivaras moka meistriškai išgauti kanoninį garsą. Nežinai, kaip tinkamai smilkyti? Kreipkis į Aivarą.

Edvard Dukel

Edvardas jau seniai yra išmestas iš Seminarijos. Į jo vietą maždaug pirmojo kurso antrajame semestru atėjo mokslininkas vardu Docentas. Edvardas yra gyvas Rembranto paveiksle „Sūnus palaidūnas“ pavaizduoto tėvo įsikūnijimas. Jo pašaukimą stipriai paveikė ne tik kunigas, bet ir moteriška mūsų planetos pusė, kuriai atstovavo močiutė bei seselė katechetė. Edvardas griežtai saugo tikėjimo lobį, tačiau stovyklose ir dirbdamas su žmonėmis yra labai švelnus ir taktiškas. Seminarijos studijų metu daug dėmesio skiria Šventajam Raštui. Jo kambaryje visada galima pamatyti atverstus graikų ir hebrajų kalbų žodynus, įvairių egzegetų darbus ir, žinoma, Šventąjį Raštą. Nežinai kaip melstis su Šventuoju Raštu? Paklausk Docento.

Justas Jasėnas

Ypač garbingas diakonų seniūnas iš Panevėžio vyskupijos. Į kunigystę jį patraukė ne tik Kristus, bet ir su jaunuimu gražiai dirbantys kunigai. Pasirengusiam visą gyvenimą paaugoti darbui su jauniaisiais krikščionimis, Justui seminarijoje atsivėrė akys ir jis pamatė, kad Visuotinėje Bažnyčioje yra ir ramesnių narių. Todėl dabar visas jėgas meta į ligonių pastoraciją. Jau vaikystėje pareiškęs, jog dirbs galva, o ne rankomis, Seminarijoje pavargdavo ne tik sportuodamas, bet ir žiūrėdamas, kaip tai daro kiti. Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje Justas yra populiariausias eilių kūrėjas (žinoma, po ponios Meilės). Jo straipsniais žavisi „Teesie“, „XXI Amžiaus“ ir „Bažnyčios Žinių“ skaitytojai. Nori sužinoti Visuotinės Bažnyčios aktualijas? Kreipkis į Justą.

Vitalij Kisel

Gyrėsi, kad pašaukimo malonę Kristus jam perdavė ne per kunigus ar seseles, bet per pačius artimiausius žmones. Taigi reziumuojame, kad Vitalijus pašaukimą gavo kartu su motinos pienu. Jo pastoracinė praktika neapsiriboja kokia nors viena sritimi; sielovados patirtimi dalijosi ir su Bažnyčia tolimajame Kaliningrade. Vitalijų galėtume pavadinti mitų griovėju, kadangi jis paneigė vadovybės sukurtą mitą, kad klierikas nespės po pusryčių susitvarkyti kambario prieš kun. Žydrūno apsilankymą. Apie jo ekstrordinarius sugebėjimus mechanikos bei elektronikos srityse liudija begalė sutaisytų virdulių, radijų, maitinimo blokų ir laikrodžių. Nežinai, kaip iš nereikalingo daikto išsunkti naudą? Vitalijus tau padės.

Mindaugas Mizaras

Mindaugą į kunigyستės kelią patraukė pats Kristus! Gal todėl niekas nedrįsta paklausti, už ko Mindaugas buvo patrauktas? Jau pirmaisiais metais Seminarijoje jis meistriškai mokėjo pas save į kambarį iškviešti anuometį ugdytoją kun. Robertą, kuris gyveno už sienos. Visi, o ypač pats kun. Robertas stebėjosi šiais jaunuolio gabumais. Mindaugas gali pasigirti turėjęs du krikštus. Antrą kartą Airijoje jis buvo „pakrikštytas“ *Mindiugu* arba *Mindaugasu*. Vienu metu suabejojęs krikščionybės ateitimi Lietuvoje bandė steigti savo atskirą valstybę ir pats siūlėsi būti jos galva. Tobuliau nei apie kompiuterinę techniką šis jaunuolis nutuokia tik apie stovyklų organizavimą bei bendradarbiavimą su įvairiomis organizacijomis. Nežinai, kur gauti pinigų stovyklai? Paklausk Mindaugo. Jis pats pinigų neduos, bet parodys, iš kur pasiimti.

Zbignevas Mickevič

Šis garbingo amžiaus diakonas pradėjo savo kelionę su Viešpačiu, nes kaip tikras filosofas ieškojo gyvenimo prasmės. Vis dėl to darbas statybose, lėtpjūvėje, mokykloje ir netgi kalėjime nepatenkino šio pamatinio žmogiško troškimo. Tik Dievas sugebėjo įprasminti jo gyvenimą. Zbignevas į seminariją atėjo po darbo kalėjime, todėl labai greitai priprato prie tvarkos ir be jokių sunkumų laikėsi regulos. Vienas pirmųjų Seminarijoje pradėjo evangelizacijos darbą, bet užleido vietą, idant ir kiti užsidirbtų plusą pas Viešpatį. Labiau už poilsį gamtoje mėgsta tik mėsos produktus. Zbignevas ir šiandien neprarado filosofo gyslės, nes pačias sudėtingiausias bei giliausias mintis jis moka išreikšti vienu atodūsiu: Ouuu... Jei vadovybė nežinotų, kaip įvesti tvarką Seminarijoje, visada gali pasiklausti Zbignevo patarimo.

Povilas Narijauskas

Prie kurso prisijungė trečiaisiais metais. Po nedidelių investicijų įsiliejo į mūsų mažąją bendruomenę ir jau po kelerių metų pradėjo dalytis konspektais. Pasakoja, kad pajutęs pašaukimą labai priešinosi ir pradėjo intensyviai vaikščioti į bažnyčią manydamas, jog „persivalgys“ ir jau nebenorės daugiau eiti. Bet šis „persivalgymas“ paveikė ne pašaukimą, o vien skrandį: Seminarijoje kunigystei Povilas rengėsi kaip vegetaras. Netiesa, kad šventimai nepakeičia žmogaus. Po šventimų nebegalime laužyti liežuvių, vadindami Povilą vegetaru. Jo pastoracijos laukai jau seniai nebetelpa vienos valstybės rėmuose. Juo galėjo džiaugtis Kaliningradas, Uralas, pusė Lenkijos ir visa Lietuva. Jis intensyviai dalyvauja įvairiuose projektuose ir bendradarbiauja beveik su visais vyskupijos centrais. Neturi pažįstamų Vilniaus arkivyskupijoje? Laikykitės arčiau Povilo ir įgysi.

Marius Žitkauskas

Dėl savo ramaus būdo Marius kurse dažnai yra vadinamas Maruku. Pašaukimo kelią Marukas ir pradėjo nuo kelio. Tyliai prisipažino, kad būtent piligriminėje kelionėje jį ir atrado. Pasirodo, kad Marius mąsto greičiau už visą Lietuvos Vyskupų Konferenciją, nes pirmasis suprato, kad kiekvienas seminaristas turi išeiti parengiamąjį kursą. Kadangi anuomet Vilniuje parengiamojo kurso dar nebuvo, Marius pats pasirengė propedeutinį kursą, įsidarbinęs zakristijonu Bonifratų bažnyčioje. Negalima nepaminėti, kad būtent Marukas pirmasis Seminarijoje pradėjo intensyviai groti gitara, ir būtent jis yra iki šiandien besitęsiančios tradicijos pradininkas. Apie Maruko dvasinį gyvenimą byloja posakis: „Jis – kurso sąžinė“. Neapsigaukite, nes būdamas Eminencijos ceremonierius Marius griežtu balsu galėjo kiekvienam kunigui parodyti jo vietą. Nežinai, kaip suorganizuoti savo parapijoje asistą? Marius tau padės.

Šeima – 2007

Aleksandr Gaičiauskas**lentvariškis**

Kurso vadinamas Sania, o kartais – Alex. Stipriausio balso kurse savininkas, rytinės maldos metu einantis žadintuvo pareigas. Malonus patarėjas liturginiais klausimais. Galėtų būti puikus ceremonierius.

Robertas Moisevič**lentvariškis**

Niekada neužmiega neatsisveikinęs su knyga. Meniškai sugeba suderinti mokslą ir sportą. Trumpai tariant, mūsų Picasso. Visada eina laiku miegoti, todėl atrodo labai gerai.

Dovydas Grigaliūnas**vilniškis**

Jei nusprendėte aplankyti Šventąją Žemę, nepamirškite su savimi pasiimti šio nepakeičiamo ekskursijų vadovo. Jaunuolis pramynęs visus kelius bei takelius, tačiau jam gali prireikti daug laiko prisiminti, kur jis yra ir ką veikia. Idant kur nors nepavėluotų, laikykite jį visada prie savęs.

Simas Petravičius**vilniškis**

Vadovų neužmirštamas. Kai jis pasirodo, žodžiai „Dieve ateik man padėti, Viešpatie, skubėk manęs gelbėti“ tampa itin aktualūs. Turi Dievo dovaną – iškalbą. Vienu metu sugeba daug kalbėti ir visa tai dar spėja komentuoti.

Saulius Kristapavičius**aukštadvariškis**

Nepralenkiamas technikos srityje. Atsižvelgiant į tokią išskirtinę meilę jai, bus geras „dvasių mechanikas“. Kaip kad automobilis be kuro – nė iš vietos, taip ir Saulius nepradeda naujos dienos, nesuvalgęs šokolado. Atviras žmogus, nedvejoja sakyti tiesos į akis.

Andrius Morozas**daugiškis**

Homo erectus. Jo amerikietiška šypsena matosi net tamsoje. Pasižymi juoko priepuoliais. Kalbų mokėjimas užtikrina jo būsimas studijas užsienyje. Turi verslininko bruožų: visada „prie telefono laido“, ypač mobilaus...

Juzef Makut**eišiškietis**

Gėrio įsikūnijimas. Dvasinis gyvenimas – jo „antroji tėvynė“. Propedeutiniais metais pastebėta jo ryški evoliucija nuo akordeonisto iki vargonininko. Jei ne vargonų garsai, mes net nepastebėtume, kad jis yra koplyčioje. Įvaldęs kovos meną „Tyliu ir Nugaliu“.

Nikolaj Polujanov**ignaliniškis**

Kurse vadinamas Kolia. Meniškos prigimties. Geriausi draugai – muzikos instrumentai. Levo Tolstojaus dvasios sūnus: vienu metu gali daryti keletą darbų. Dalyvaudamas SMS rašymo konkurse pelnytų pirmąją vietą už greitumą.

Kėksų, vaflių ir tešlos
dirbinių fabrikas „NEAPOL“
b. s. a. a. Propedeutinio virtuvėje
„NEAPOL“ G. m. b. H. el

G a m i n a i:	H e r s t e l l u n g v.
1) Kėksus, medaunikus ir kt.	1) Keks, Honigkuchen u. s. w.
2) Tešlos dirbinius	2) T e i g w a r e n
3) V a f l i u s	3) V a f f e l
4) Mėtinių tabl. «Vivat»	4) P f e f f e r m i n z «Vivat»

**Gytis Zabaruskas
molėtiškis**

Patriotas, kovojantis už savo nuomonę. Išrankus asmuo. Puikiai įvaldęs liaudišką giedojimo meną bei pasižymi kaip devocionalijų žinovas. Mūsų šeimos fotografas.

**Jaroslav Spiridovič
šumskiškis**

Kurso pažiba ir smegenys. Jei dabar paskirtų eiti Arkikatedros administratoriaus pareigas, jis tikrai nepasimestų ir puikiai tarnautų. Ne veltui seniūnas. Moka spręsti konfliktus. Žino kada, ką, kaip ir kam sakyti. Tarpininkas tarp „aukštesnės instancijos“ ir mūsų.

**Tadas Rimkus
vilniškis**

Kol nesupratom, kad jis naktibalda, manėm naujose propedeutinio kurso patalpose jau spėjus įsikurti vaiduoklių. „Zbitkų“ meistras. Jo komentarai taiko tiesiai į dešimtuką. Pasižymi kietu charakteriu. Trumpai tariant stipri asmenybė.

**Terentij Tertula
bazilijonas**

Sugeba nepratardamas nė žodžio perteikti visą esmę, nes viską suprantame iš jo akių. Jame regimi giliai glūdantys Bažnyčios Tėvų bruožai. Dėl neatskleistų kovos meno įgūdžių yra vertas nešioti juodąjį diržą su kuteliais.

PROPEDEUTINIS 2007

Piešė Robertas ir Terentij

Prisikėlimo link: iš Mk 16, 1-8 egzegezės

Pasakojimo moterys

Detaliai pateikdamas moterų vardus autorius nori parodyti, kad aprašomas įvykis turėjo savo liudininkes – moteris. Jos buvo *ieškojimo* akcijos autorės. Jų ėjimas prie kapo yra motyvuotas sumanymu patepti Jėzaus kūną. Ši idėja reikalauja įeiti į kapo vidų (plg. Mk 16, 5-7), o įėjimas yra būtinas literatūrinio *ieškojimo* ir *nesurandamumo* žanro inscenizacijai. Jos buvo arčiausiai Jėzaus trimis svarbiais jo istorijos momentais: mirties (plg. Mk 15,40), laidojimo (plg. Mk 15,47) ir jo prisikėlimo vietoje (plg. Mk 16, 5-7). Moterų paminėjimas ne tiek atskleidžia Morkaus istoriografinės intencijas, kiek savitą apologetiką, kuri parodo trijų įvykių liudininčių identišumą: nukryžiuavimas, laidojimas bei tuščio Jėzaus kapo konstatavimas. Šių liudininčių pasirinkimas – savotiškas akibrokštas galiojančioms teisinėms tradicijoms, pagal kurias tik dviejų vyrų liudijimas gali būti autoritetingas ir teisiškai galiojantis.

Moterys nusiperka kvėpalų ir išsiruošia patepti Jėzaus kūno. Tačiau, remiantis anų metų tradicija, mirusiųjų kūnų nelaidodavo nepatepdami. Argi Jėzaus kūno nepatepė laidojant? Kaip galima būtų paaiškinti šią išimtį?

Kai kurie mokslininkai moterų ketinimą patepti kūną pripažino kaip neistorinį faktą bei iškelė hipotezę, kad Mk 16,1 yra vėlesnio redaktoriaus priedas. Autoriui šios eilutės yra svarbios, nes jam rūpėjo parodyti, kad nieko, kas turėjo būti laidotuvėse, nebuvo pamiršta.

Kiti mano, kad moterų kapo aplankymas susijęs su tuometiniais kultiniais kapo aplankymais, o kapo ir mirusiojo patepimas tokiu atveju būtų viena iš kulto apeigų. Evangelistas Matas liudija Mariją Magdaleną ir kitą Mariją ėjus „aplankyti kapo“ (Mt 28,1). Gal išties jų aplankymo tikslas – tolimesnis Jėzaus mirties apverkimas?

Viena vertus, palaidoto lavono tepimas *kvėpalais* – beprotiška idėja. Žydai kartais tepdavo lavoną *aliejumis*. Moterys skuba prie kapo nusiteikusios su Jėzumi pasielgti kaip su mirusiu, nori nukryžiuotąjį paruošti kapui, ko gero, visai pamiršusios Jėzaus pranašystę apie prisikėlimą trečiąją dieną (plg. Lk 24,8). Kita vertus, šioje situacijoje moterys padaro daugiausia, ką gali padaryti žmogus. Juos eina gyvendamos meile ir norėdamos ją parodyti net mirties slėpinyje. Moterys be kvėpalų prie kapo nusineša ir Jėzų mylėti sugebančias širdis bei Dievo pasiuntinį regėti sugebančios akis.

Moterų susirūpinimas

Moterų pokalbis einant prie kapo, išreiškiantis susirūpinimą, kaip įveikti šiame kelyje esančias kliūtis, pateikiamas kaip paruošiantis tą įvykį, apie kurį bus kalbama centrinėje Mk 16, 5-7 dalyje. Matyt, moterų klausimas kilo iš jų tikslo (t.y. patepti kūną), kuris, kaip minėta, yra mažai įtikėtinas. Todėl, anot kai kurių egzegetų, ti, j avpokuli, sei h`mi/n to.n li,qon evk th/j qu,raj tou/ mnhmei,ou yra veikiau dramatiškas ir vaizdingas negu istorinis įvykis bei visa Mk 16,3 yra vėlesnis redaktoriaus darbas. Viena vertus, manoma, kad autorius paminėjo buvus didelį akmenį vien todėl, kad ankstesniame tekste – Mk 15, 42-47 – jau buvo užuomina apie akmenį, kuriuo Juozapas iš Arimatėjos užritino kapą. Kita vertus, didelio akmens problema turėjo pasirodyti jau tada, kai Morkus paminėjo moterų ketinimą vykti prie kapo. Jos eis, kad pateptų Jėzaus kūno, todėl neišvengiamai turės įeiti į kapo vidų. Bet kaip jos tai

padarys, jei anga užritinta akmeniu?

Atėjusios prie kapo moterys mato, o[ti avpokeku, listai o` li,qoj (Mk 16,4). Autorius sudarė sąlygas įeiti į kapo rūšį ne per paliepiamą nuritinti akmenį, bet naudodamas tradicinio stebuklingo išlaisvinimo motyvą ir tokiu būdu pažadindamas kito stebuklingo įvykio laukimą. Morkus bei Matas ir Lukas, aprašydami akmens judėjimą, vartoja veiksmožodžius *riedėti, ritinti, ridenti*. Veiksmožodis avpokeku, listai pavartotas *perfect passive* laiku, kas leidžia suponuoti veikimą iš šalies. Kas galėjo nuritinti akmenį? Ar prisikėlęs Jėzus, kuris paskui dingo? Ar akmuo buvo nuristas dieviškos būtybės? Bet kurio atveju akmens nebebuvo tam, „kad Jėzus galėtų išeiti“.

Morkus, skirtingai nuo Mato (plg. Mt 28,2), nemėgina paaiškinti, kada ir kaip akmuo nuristas, bet pabrėžia, kad jis buvo tikrai me, gaj sfo, dra (plg. Mk 16,4). Be to, vėluojantis aiškinamasis sakiny su ga.r – specifinis Morkaus pasakojimo būdas. Kad ir koks akmuo atrodė neįveikiamas, jis yra nuristas. Akmens dydis gali reikšti ir moterų bei Jėzaus mokinių būseną. Jis – toks didelis, kad „buvo užslėgęs visą ir visus“.

Morkui svarbiausia yra tai, jog Jėzaus kapas yra tuščias, nors ši žinia dar nekonstatuojama. Dramatiškas prisikėlimo įvykio paskelbimas bei tuščio kapo faktas yra rezervuotas jaunuoliui, kai jis pasakys moterims: hvge,rqh(ouvk e;stin w-de\ i;de o` to,poj o[pou e;qhkan auvto,n (Mk 16,6).

Jaunuolio žinia apie prisikėlimą ir gautą misiją

Centrinė dalis, pasiekusi aukščiausią Mk 16, 1-8 pasakojimo tašką, nebekalba apie *tuščias* moterų paieškas, bet angelofanijos inscenizacijos stiliumi (plg. Mk 16,5), pristato jaunuolio sceną bei aprašo moterų nustebimą, baimės jausmą, susijaudinimą, kylančius iš susitikimo su mistiška bei paslaptinga būtybe.

Jaunuolio (neani,skoj) pasirodymas kelia vis didėjančią pasakojimo intrigą. Įtampa pasiekia viršūnę. Iki šiol moterų lūkesčiai bei viltys buvo susikoncentravę ties Jėzaus kūno ieškojimu (plg. Mk 16,1), tačiau pasirodęs neani,skoj sugriauna tiek moterų, tiek skaitytojo numanymus. Neani,skoj buvimas kapo viduje sukelia nemažai problemų, kurios sudaro sąlygas įvairioms interpretacijoms. Mato evangelija kalba apie angelą (plg. Mt 28,1-8), Morkus leidžia nujauti kalbą tiesiog apie neani,skoj, apsirengusį baltais drabužiais (plg. Mk 16,5). Taigi kas yra tas neani,skoj?

Pirmoji hipotezė: neani,skoj, kuris kapo viduje pasveikino moteris, yra angelas. Ši figūra jau ne pirmą kartą naudojama angelo įvardijimui (plg. 2Mak 3,26.33-34; Tob 5,5). Hipotezės šalininkai mano, kad tvirtinimas *neani,skoj nėra angelas* yra nepriimtinas, nes kituose pasakojimuose (plg. 2Mak 3, 26-33) šis žodis vartojamas dangiškomis būtybėmis apibūdinti. Kontrargumentai teigia, kad jei Morkus manytų, jog šis personažas yra angelas, tikrai tai pažymėtų žodžiu a;ggeloj, jo evangelijoje sutinkamu 6 kartus. Be to, ir pati neani,skon žodžio reikšmė nėra pakankama angelo būtybei apibūdinti.

Jei neani,skon nėra angelas, ką moterys galėjo pamatyti kape? Kita hipotezė svarsto moteris kapo viduje sutikus patį Jėzų. Išties, apie baltus Jėzaus drabužius užsiminta jau ankstesniuose pasakojimuose bei apokrifuose.

Jaunuolio laikysenos aprašymas yra geras įvadas į tą žinią, kurią jis ištars: jis sėdi, – tai reiškia kalbančiojo valdžią ir autoritetą, jo užimama vieta dešinė – kilminga ir laiminga vieta. Tai nėra nereikšminga smulkmena. Ankstyvojoje Bažnyčioje prisikėlęs Viešpats suprastas kaip išaukštintas bei soste sėdintis pasaulio Valdovas. Baltas drabužis išreiškia priklausimą dangiškajam pasauliui. Jis apsisiautęs šviesybe, spindinčiu pergales drabužiu, kaip atsimainęs Viešpats. Moterys *nustéro*. Tai nėra nebūties siaubas, bet nustėrimas dėl pilnatvės gausybės, dieviškojo pertekliaus.

Vis tik hipotezė, teigianti moteris sutikusias patį Jėzų, yra mažai tikėtina. Neani,skoj akivaizdžiai negali būti Jėzus, nes jis praneša, kad Jėzaus čia nebėra (plg. Mk 16,6). Todėl šis neani,skoj gali vaizduoti patį Prisikėlusįjį ir visus Prisikėlusiojo skelbėjus, bet jis pats nėra Prisikėlęs Kristus.

Daugelis autorių Mk 14, 51-52 bei Mk 16,5 tekstuose, pastebi tam tikrą asmenų, objektų bei vartojamo žodyno panašumą. Anot jų, galima manyti, kad neani,skoj, kapo rūsyje informavęs moterys apie Jėzaus pri(si)kėlimą, yra tas pats neani,skoj, kuris pabėgo nuogas (plg. Mk 14,52). Todėl neani,skoj yra Jėzaus suėmimo bei tuščio kapo įvykių liudininkas. Dar daugiau, tai ir mirties bei prisikėlimo simbolis: *nuogumas* bei *pabėgimas* simbolizuoja mirimą su Kristumi, o *baltas rūbas* – prisikėlimą su Kristumi.

Atsižvelgiant į hipotezės galima daryti išvadą, jog neani,skoj nėra tikra istorinė asmenybė, bet Morkaus sukurtas *literatūrinis kūrinis ir priemonė*. Todėl autorius šį personažą savo darbe naudoja skirtingais atvejais bei pristato jį labai įvairiai: neani,skoj kaip sekėjas ir kaip angelas; jis yra liudininkas – tiek Jėzaus suėmimo, tiek prisikėlimo; neani,skoj kaip tas, kuris pabėga, bei tas, kuris paskelbia žinią.

Šis įspūdis bei nerimą keliantis vaizdas sustiprėja tada, kai neani,skoj vartoja žmonių kalbą (plg. Mk 16,6). Žodžiai, kuriuos vartoja neani,skoj, atspindi Morkaus žodyną. Dėl šios priežasties scena tikriausiai yra Morkaus įsivaizduota bei sugalvota. Todėl galėtume suponuoti, jog Morkus, nekeldamas antgamtiškų būtybių egzistavimo klausimo, tiesiog norėjo vaizdingai aprašyti tai, ką tikėjo įvyksiant.

Pri(si)kėlimo žinia: hvge,rqh(ouvk e;stin w-de

Pri(si)kėlimo paskelbimas yra visos ištraukos kulminacija. Ši žinia parodo į vietą, kur Jėzaus nebėra, bei kviečia fiziškai pamatyti.

Jaunuolis, paskelbdamas, jog Jėzus pri(si)kėlė bei parodydamas vietą kur Jis gulėjo, kviečia moteris liautis bijoti. Tokiu būdu raminamos moterys yra paruošiamos pri(si)kėlimo žinios priėmimui. Moterų baiminga reakcija bei jaunuolio padrašinantis žodžiai yra tipiškas žmogaus ir dangiškų būtybių susitikimo *scenarijus* (plg. Lk 1,13.30; 2,10). Jos norėjo patepti mirusio Jėzaus lavoną, bet čia nebėra ši intencija. Jaunuolis pristato dabartinį jų buvimo tikslą, jį gerokai pakoreguodamas. Jis moterų atvykimą prie kapo interpretuoja kaip *ieškojimą*. Dabar, pasak jaunuolio žodžių, jos ieško „nukryžiuotojo Jėzaus Nazarėno“ (Mk 16,6), jo asmens.

Jaunuolis informuoja moteris, kad Jėzus „prisikėlė, jo čia nebėra“ (Mk 16,6). Graikų kalboje prisikėlimo įvykis apibūdinamas dviem žodžiais: *avni,sthmi* (atsistoti, kilti, išsitiesti) ir *evgei,rw* (žadinti, pakelti). Jaunuolio žodžiai čia atskleidžia Dievo, kuris prikelia Jėzų, veikimą. Viena vertus, pasyvinės veiksmožodžio formos naudojimas (hvge,rqh – buvo prikel-

tas) siekia parodyti Dievo įsikišimą į šį įvykį, bet kartu ir pabrėžia žmogaus protui nesuprantamą Jėzaus pri(si)kėlimo slėpinį. Tai Gerąją Naujieną skelbiančios kerigmos žodžiai: prisikėlė Jėzus Nazarėnas, kuris mirė ant kryžiaus ir apie kurį pasakoja visa Evangelija. Tai esminis ir visiems neįtikėtinas krikščioniškojo tikėjimo žodis. Mes iki šiol žinojome, kad gyvenimas yra mirčiai, o čia, kapo viduje, atsiranda visiškai paradoksalus, naujas dalykas – mirtis gyvenimui. Taigi tai Dievo intervencija, kuri pakeitė istorinio Jėzaus likimą.

Pri(si)kėlimas pateikiamas kaip kapo apleidimas. Kalbama ne tik apie lavono nebuvimą, bet apie viso asmens, Jėzaus Nazarėno, nukryžiuoto, moterų ieškomo, nebuvimą. Šis faktas leidžia teigti, kad kapas nebeatlieka savo funkcijos. Jis nebesaugo mirusio, nes nebėra ką saugoti. Dabar yra svarbu ateiti prie kapo ir pamatyti, kad „jo čia nebėra“ (Mk 16,6). Rodant tuščią kapą po pri(si)kėlimo paskelbimo yra susiejamos tuščio kapo ir pri(si)kėlimo temos, tačiau tarp šių faktų bei temų nėra priežastinio ryšio. Atviro ir tuščio kapo faktas nėra pateikiamas kaip pri(si)kėlimo įrodymas. Vis tik po pri(si)kėlimo paskelbimo dangiškojo pasiuntinio lūpomis moterims yra rodoma tuščia vieta kaip prisikėlimo įvykio ženklas, kuris tam tikra prasme patvirtina Velykų žinios paskelbimą (plg. Lk 1, 20-36). Svarbu yra tai, jog jaunuolis pirma paskelbė pri(si)kėlimo žinią, ir tik po to patikslina, kad kapas yra tuščias. Jis nesakė, jog kadangi kapas yra tuščias, todėl Jėzus prisikėlė, bet pirmiau pranešė, kad Jėzus prisikėlė ir tik todėl kapas yra tuščias. Prisikėlimas *paaiškina* tuščio kapo faktą, bet neatvirkščiai. Todėl šiuo *jo čia nebėra* patvirtinamas Jėzus pri(si)kėlimas.

Tokia tuščio kapas-pri(si)kėlimas motyvacija yra būdinga žydiškai mąstysenai (plg. Mt 27,53). Biblinės-žydų antropologijos horizonte terminas *pri(si)kėlė* suponuoja tuščią kapą ir apie pri(si)kėlimą tegalima kalbėti kaip ir apie kūno prisikėlimą. Žydų antikrikščioniška polemika niekada neabejojo tuščio kapo faktu, bet bandė jį įvairiai, skirtingai interpretuoti. Populiarios buvo nevisiškos mirties arba lavono pavogimo hipotezės. Tad tuščias kapas ir prisikėlimas – istoriniai faktai, tik pastarasis yra antgamtinis reiškinys, sunkiai suvokiamas žmogaus protui, o Dievo įsikišimo dėka apreiškta iš pradžių mažai grupei žmonių, o vėliau ir visam pasauliui. Deja, vien moksliniais metodais neįmanoma nustatyti, ar angelas iš tikrųjų yra tos žinios tarpininkas, ar buvo tik sukurtas kaip literatūrinė priemonė, idant parodytų, jog pri(si)kėlimo žinia yra iš tikrųjų antgamtinė.

Jaunuolis tiek tada moterims kapo viduje, tiek šiandien skaitytojui praneša tris svarbias žinias. Pirmoji – tai, kas jau yra įvykę – „Jis prisikėlė“ (Mk 16,6). Tas įvykis – kažkas nepakartojamo bei neprilygstamo. Žmogiškas silpnumas jau nebeturi paskutinio žodžio, nes jis priklauso Dievui. Tačiau, jeigu Jo nėra kape, jeigu nemiręs, tai kur Jis yra *dabar?* „Jis eina pirma jūsų“ (Mk 16,7) – tai yra antroji jaunuolio paskelbta žinia. Tai žinia apie *dabartį*. Dievo veikimas nesustojo ties Jėzaus prikelimu. Jis iki šiol yra gyvas ir veikia, iki šiol eina pirma mūsų. Kokie bebūtų mūsų sunkumai, Jis *pirma mūsų* yra su jais susidūręs. Jis *pirma mūsų* buvo persekiojtas, išduotas, kankinamas bei nužudytas. Pirmųjų krikščionių (mokinių) bei dabartinių skaitytojų tikėjimas remiasi nepaprasta *praeities* žinia – *Jis prisikėlė*, tačiau tai yra gyva ir *dabartyje*, nes *Jis eina pirma mūsų*. Ir trečioji žinia yra duotas mokiniams *ateities* pažadas: „Tenai jį pamatysite“ (Mk 16,7). Tai visai krikščionybei, visai Bažnyčiai, kiekvienam iš mūsų dovanojama viltis.

PASKUTINIS PUSLAPIS

Dabar gavėnia ar gavėnia, Velykas ar Velykas švenčiame?

Gavėnia jau baigiasi, tiek daug kartų tariame ir girdime šį žodį, bet vis suabejojame, o kaip jį kirčiuoti? Žodynuose prie jo rašomas skaičiukas 2. Kodėl? Prie žodžio Velykos – 1. Ką rodo šie skaičiukai? Gal tai tik kalbininkų sutartiniai ženklai, nieko nesakantys šiaip panorusiam pasitikrinti žodžių rašybą? Rašančiam tie skaičiukai tikrai nesvarbūs, nebent poetui, ieškančiam tikslaus rimo. Na, bet kalbančiam jie svarbūs, ir ne tik kalbininkui. Jie parodo, pagal kurią kirčiuotę žodis yra kirčiuojamas.

Kaip esame nors viena ausimi girdėję, lietuvių kalbos vardažodžiai (t. y. žodžiai, kuriais pavadinami daiktai, reiškiniai, ypatybės) kirčiuojami pagal keturias kirčiuotes. Vienais atvejais (1 ir 2 kirčiuotė) skirtingų žodžių formų (linksnių) dažniau kirčiuojama galūnė, kitais – kamienas (3 ir 4 kirčiuotė). Lengviausia atsiminti pirmąją kirčiuotę – kirtis niekur nešokinėja, visi linksniai kirčiuojami vienodai. Taigi prie žodžio „Velykos“ žodynuose rašoma (1), todėl šis žodis kirčiuojamas pastoviai: Velykos, Velykų, Velykoms, Velykas, Velykose.

Prie žodžio „gavėnia“ žodynuose rašoma (2). Kokia ta antroji kirčiuotė? Ogi kirtis šokinėja iš priešpaskutinio skiemens į galūnę, jei ta galūnė – trumpas skiemo. Taigi: kas – gavėnià, ko – gavėnios, kam – gavėniai, ką – gavėnià, kuo – gavėnià, kur – gavėnioje.

Seminarijos bendruomenės nariams žodynai gali padėti taisyklingai tarti širdims ir kūnams artimų Kalvarijų pavadinimą. Galima kirčiuoti dvejai: Kalvarijos (2) ir Kalvārijos (1). Vis tik žodynuose pirmuoju numeriu įrašytas toks kirčiavimas: Kalvarijos, Kalvarijų, Kalvarijoms, Kalvarijās (nes galūnė – trumpas skiemo), Kalvarijose.

Kitas kirčiuotes ir kitus kirčiavimo sunkumus aptarsime kitąkart. O iki tol kartokime ir įsidėmėkime: **pirmoji kirčiuotė** – kirtis nešokinėja, visų linksnių kirčiuojamas tas pats skiemo: bažnyčia (1), bažnyčios, bažnyčiai, bažnyčią, su bažnyčia, bažnyčioje, bažnyčios, bažnyčių, bažnyčioms, bažnyčias, bažnyčiomis, bažnyčiose. **Antroji kirčiuotė** – kirtis šokinėja iš priešpaskutinio skiemens **tik į trumpą** galūnę: altorius (2) – altoriaus, altoriui, altorių, altoriumi, altoriuje, altoriai, altoriams, altoriūs, altoriais, altoriuose; koplyčia (2) – koplyčios, koplyčiai, koplyčią, su koplyčia, koplyčioje, koplyčios, koplyčių, koplyčioms, koplyčias, koplyčiomis, koplyčiose.

Vis tik jei iš galvos visos taisyklės išgaruotų ir teprisimintume vien skaičiuką, – t.y. pagal kurią kirčiuotę kirčiuojamas žodis, mums į pagalbą ateis gyvuliukai: visus pirmosios kirčiuotės žodžius kirčiuokime pagal romią, niekur nešokinėjančią *karvę*; antrosios kirčiuotės žodžiai kirčiuojami analogiškai kaip kartais kiaulystę iškrečianti *kiaulė*. Na, o su likusiais dviem gyvuliukais supažindinsime kitąkart.

dėst. Joana Pribušauskaitė

„Teesie“ kolektyvas nuoširdžiai sveikina Kalbos kultūros dėstytoją Joaną Pribušauskaitę, kovo 2-ąją Vyriausybės rūmuose apdovanotą Lietuvos mokslo premija.

Rožinis sekmadienis

Atkelta iš 2 puslapio.

Ypatingas tas Rožinis sekmadienis, pilnas paradoksų: klatingas ir nenuspėjamas, slepiąs skausmą, turįs džiaugsmo, rimtas ir linksmas, tylus ir iškalbingas... Jo dėka gavėnios laikotarpis yra prasmingas, yra gražus, nors pilnas skausmo ir kančios. Jo dėka pamotė GAVĖNIA tampa visų Kristaus kančią mylinčių motina. Visai be pajuokos – kantičkininkų motina. Kviečianti kartu su Sopulingąja Marija sukaupti po kryžium, sugraudinti širdis ir atrasti Dievo Meilę.

Grįžtu prie tų pačių kadaise nevilgtį kėlusią praktikų. Laikotarpis su apsimarinimais, pasninkais ir kryžiaus keliais bei graudžiais verksmais, su rekolekcijomis – jau padėkos už dovanotą meilę, už dovanotą gyvenimą laikotarpis; tai atsi-gręžimo į mylintį Dievą laikas, apsisprendimo būti panašiu į Jį laikas.

Kaip būtų gera ir lengva grįžti į tas nepakeliamai ilgas ir varginančias Mišias, prie tų aukštų grotelių, prie tos išgyventos neteisybės ir su meile atsisakyti taip brangių tada ledų... Šiandien turiu atiduoti visą save, savo gyvenimą...

Moze

Redaktorius: Mykolas Sotničenka
Maketuotojas: Andžėjus Jasinskas
Fotografas: Edgaras Vegys

Mūsų adresas:

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija
Kalvarijų g. 325
LT – 08420 Vilnius
tel. (8 – 5) 279 62 77
El. paštas: teesie@vks.lcn.lt